

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput L. Undecima probatio: quia doctrinam nostram nullus Episcopus,
nulla Ecclesia, ullâ umquam censurâ juridicè proscripsit; Prohabiliticam
verò doctrinam, plures Archiepiscopis & Episcopi, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

probabilioris, per reflexiones antiquis ignotas. Sequebantur enim veteres illi, quod intra annum Ecclesie Catholicae, post rem maturè examinatum oratione ac studio competenti, videbatur verum, aut moraliter certum. Et licet ipsi SS. Patres, aut Doctores celebres, aliter aique aliter, circa varias quæstiones morum censerent, unusquisque tamen pius ac prudens id agebat, vel consulebat aliis, quod, post debitum examen, iudicabat verum, aut saltem longè conformius Canonibus sacris, rationi, & equitati. Neque enim amplius exigi putabat ab homine mortali, infirmo, & ignorantis obnoxio. Alioquin sequebatur tutiorem partem. Exempla plurima posse hoc loco produci, ni quæstionem hanc gravissimam potius excurrendo libandam, quam ex insuetudine dirimendam recepissimus.

613 Et hoc ipsum fere est, in quo videntur convenire Scriptores ac Theologi supra laudati, contra Probabilissimum differentes. Nominatim verò doctissimus & piissimus C. Bellarminus verbis exceptis n. 588. aperte id tradit, immò & loquitur strictius quam plerique ex allegatis, ut consideranti palam erit. Ac certè innocentia vite ipsius, candor morum, & professio minime fucata veritatis, que fulget in ejus scriptis, satis denotant, eundem in agendo, & consulendo, non quæsisse probabilia, sed vera; non dubia, aut morali erroris periculo obnoxia, sed secura & solida.

614 Exeat nunc aliquis Recentiorum quorundam, & propterea Bellarminum, Jansenismi aut Bajanismi arguat. Hanc enim notam, ex eodem doctrina morum severioris capite, innere ausi sunt nonnulli plurimis aliis Catholicissimis Episcopis, Prælati, Doctores & Scriptores, licet nullo fermento hæreseos, vel doctrina erronea aspersi, & palam reicientibus illas quinque famosas Theses, ab Innocentio X. & Alexandro VII. fulguratas, atque in iis Illust. Fagnano, quo neminem in sacris Canonibus doctiorem, aut celebriorem etas nostra vidit. Sed calumnia ejusmodi, dum linguario oribus quorundam injecto coerceri nequit, contemptu, aut risu exhibenda erit, juxta illud vetus adversus convicia injusta: SPRETA EXOLESCUNT. Hæc tamen E. C. Aguirrius.

615 Porro ex illo laudatorum Cardinalium exemplo, plurimumque aliorum gravissimorum, doctissimorumque, ut Thyrsi Gonzales, Michaelis de Elizalde &c. qui in retractando probabilissimo eorum exemplum imitari sunt, magnum veritatis argumentum sumitur pro doctrina nostra; utpote quam semel susceptam nemo postea deseruit, ut in oppositam iret. At ex adverso quotidie videmus doctissimos, piissimosque Doctores, atque ex iis præcipuos, deserere probabilissimum, quem prius amplexi fuerant, in doctrinamque nostram ire.

CAPUT L.

Undecima probatio, quia doctrinam nostram nullus Episcopus, nulla Ecclesia, nulla unquam censurâ juridicè proscripsit; Probabilissimam

verò doctrinam, plures Archiepiscopi & Episcopi, itaque penè Ecclesia Gallicana solemnè sententiâ juridicè damnaverunt.

Primò namque Lud. Hen. de Gondrin, 616 Arch. Senonensis, cum tota Ecclesia sua, seu Synodo plus quam sexcentorum Abbatum, Priorum, Decanorum, Parochorum, aliorumque Eruditissimorum virorum, die 3. Septembris 1658. duplici censurâ sic eam perstrinxit.

Prima Censura: hæc doctrina quatenus opinioniones omnes probabiles, que falsæ utique esse possunt, & sæpe sunt, in conscientia tamen tutas asserit, ac proinde cæcæ, id est falsæ, & æternæ legi contrariam regulam sequentibus, immunitatem à peccato, & securitatem spondet, falsa & erronea est, Scripture contraria, summam humanarum actionum regulam, legem scilicet æternam destruit, divina legis, & Evangelicæ veritatis amorem & studium extinguit, utriusque necessitatem evacuat, & perniciosam in hominum mentibus securitatem ingenerat.

Alterâ: hæc doctrina, quæ Author sus esse censet, neglectâ probabiliori & tutiore sequi opinionem minus probabilem, & minus tutam (id est amplecti & exequi quod illicitum esse, quam licitum probabilis putes) atque ad probabilitatem opinionis unius Scriptoris auctoritatem sufficere affirmat, falsa & periculosa est; innumeris corruptelis viam aperit; illam bonam conscientiam, quæ secunda est humanarum actionum regula, prorsus extinguit, ac proinde erronea est, ac B. Paulo contraria, & christianos ad certam salutis perniciem inducit.

Secundo, F. de Harlay, tunc Arch. Rothomagensis, postea Paris. 4. Feb. 1659. probabilissimum in Casuistarum Apologia contentum solemnè censurâ proscribens, ait, Authorem illius, sequendo potius aberrationes rationis per peccati corruptionem offuscata, quam regulas divinarum Scripturarum, Sanctos Canones, sacræque Traditionem, prolapsus in excessus, commiseratione dignos, ex quibus palam videre est quid expectandum sit ab humano ingenio sibi suoque sensu relicto. Eos nihilominus excessus pro probabilibus habitos à temerariis propugnatoribus suis. 2. Apologiam illam monstrum quoddam in Theolog. Morali, cujus principia sunt falsa, ratiocinationes fallaces, consecutiones perniciosæ, doctrina Christi Evangelio penitus contraria, in qua collectum sit, & congestum, quidquid corruptionis dissolutio- nisque sparsum effusumque fuerat à magno Authorum numero, qui quæstiones Morales per plura scripserunt secula. 3. Eandem Apologiam damnat ut plurimas continentem propositiones falsas, perniciosas, erroneas, scandalositas, libertinissimum, Ecclesiasticæque disciplina corruptelam invehentes, veruatis denique Evangelicæ penitus adversas.

Tertiò, Annas de Levi Vantadour, Bituricensium Arch. 6. Feb. 1659. eundem probabilissimum, Apologiamque condemnavit, ut tutam Ecclesiam subvertentem.

- 619 Quarto, Ecclesia Parisiensis de doctrina probabilistica solemniter iudicio 23. Aug. 1658. sic censuit: *Hæc doctrina generatim & indefinitè concepta, temeraria, & periculosa, omnem morum disciplinam perturbat, à veritatis inquisitione & inventione avocatur, & corrupta natura cupiditatibus obsequitur.*
- 620 Quinto, Nic. de Pavillon, Episc. Alethensis, Franciscus, Episc. Apamiensis (quorum Dicesces Contentonius se vidisse testatur, *velut Ecclesia primitiva spiritum redolentes*) Gilbertus, Episcopus Convenarum, Samuel, Episcopus Vafatenfis, Bernardus, Episcopus Conferanensis 28. Octobris 1658. *Judicamus (inquit) doctrinam probabilistat, prout ab Apologista explicatur, & ad omnia promiscuè morum decreta extenditur, falsam, simpliciter, sinceritatemque Spiritus Christi, necnon tradita nobis ab Apostolis ipsius nomine doctrina contrariam, animasque fallacis specie securitatis in certam salutis iacturam conicere.*
- 621 Sexto, Eustachius de Chery, Episc. Nivernefis 8. Nov. 1658. eandem probabilistat doctrinam perniciosam declaravit, *regulamque impiissimam, errorem periculosissimum, Moralisque Christiana fœnestissimum venenum.*
- 622 Septimo, Ludovicus Episc. Tullensis 18. Apr. ejusdem anni solemniter Decreto damnatur Apologiam, *velut continentem plures propositiones falsas, pravas, scandalosas de simonia, homicidio, duello, furto, usura... probabilistat, aliisque materiis ejusmodi, in quibus veterum passim Theologiam novam, veteris Patribus incognitam, tendentem in libertinismum, dissolutionemque morum, soli humano corruptoque sensui immixtam, Evangelico denique spiritui ac sanctioribus regulis oppositam.*
- 623 Octavo, Henricus Andegavensium Ep. 11. Nov. 1658. damnatur eandem, *velut destruendam veras morum regulas, per falsam probabilistat regulam.*
- 624 Nono, Nicolaus Episcopus Beluacensis, 12. Novembris 1658. Probabilistat reprobatur, *tamquam omnium corruptelarum scaturiginem.*
- 625 Decimo, Alanus de Solminihaco, Ep. Cadurcensis (inter illustriores omnium sæculorum Antistites à Godæo Venciensi Ep. connumeratus) 24. Dec. 1658. Apologiam proscripsit, *velut continentem doctrinam periculosissimam, fideliumque saluti prejudiciosam, quam dictavit prudentia carnis, qua inimica est Dei, hominesque ducit per viam latam, docet vivere secundum desideria cordis sui, excusationes in peccatis quarit, conscientiam bonam regulis suis corrumpit, continentem denique doctrinam falsam, temerariam, scandalosam, sacra Scriptura, spiritui Ecclesie contrariam, Christo injuriosam, aptam corrumpere morum puritatem. Testeque Contentono, à probabilistat laxitate in tantum abhorruit, ut non solum verbis, scriptis, literisque Pastoralibus, sed maxime præclarissimis exemplis nonnullorum mollitiem condemnaverit, Domino etiam coo-*
- perante, & sermonem confirmante sequentibus signis, quibus sepulchrum ejus sit in dies gloriosum.*
- Undecimo, Leonorius de Matignon, Ep. 626 Lexoviensis 10. Martii 1659. Apologiam condemnatur, *ed quod contineret immensas regulas falsas, perniciosas, temerarias, scandalosas de simonia, homicidio... doctrina probabilistat, quam vocat funestam matrem cæterorum omnium errorum Casuistarum, qua non nisi ex propria ipsorum philantia, ingenioque oriri poterit.*
- Duodecimo, Felix Vialartius, Catalaunensium 627 Ep. (in opinione magna sanctitatis piissime defunctus) 12. Martii 1659. probabilistat doctrinam, Apologiamque solemniter edicto proscribit, tamquam procedentem ex fonte aberrationibus valde obnoxio, non utique ex verbo Dei, neque ex SS. traditione, sed ex malefanda humana ratione, excusationes in peccatis querente, inclinationibusque & cupiditatibus majoris partis hominum se accommodante. Unde profecta est (inquit) *licentia extrema mille formandi questiones vanas, periculosasque, ex Evangelio problema faciendi; Christianique scholam in Academiam commutandi.* Hinc etiam pullularunt *sublimitates, suppositiones, intentionum directiones, probabilistat scientia, similesque accommodantes adinventiones, quas deploamus.* Atque per omnes hocce gradus Casuista isti, fatuo igne rationis apparentis decepti, in stupendos tandem excessus sunt prolapsi, ex quibus videre est, in qua præcipitua ducat aberratio humani ingenii suo ductui permitti, cuius sequaces facti sunt similes Prophetis illis in Scriptura commemoratis, qui prophetant de corde suo, & sequuntur spiritum suum, & vident vana, & divinam mendacia, dicentes, ait Dominus, cum Dominus non sit locutus. Propterea ergo laudatus Episcopus damnatur & anathematizat doctrinam illam Apologiamque, eaque damnata suos hortatur, *ut eant ad nativos divine veritatis fontes, id est ad sacras Scripturas, ad venerandam SS. Patrum Traditionem, & ad crebram frequentemque orationem, à quibus vera pietatis effata, regendis fidelibus idonea, & necessaria, fideliter hauriant.*
- Decimo-tertio, Ægidius, Episcopus Ebroidensis, 15. Januarii ejusdem anni damnatur Apologiam, *velut infandam farraginem teterrimarum opinionum, eamque vocat monstrum, vel ipsi Authori pudendum, qui huic operi tenebrarum nomen suum præfigere erubuerit.* Inter alias verò reprobandas Apologiarum opiniones, hanc recenset, quod quemque doceat seducere se ipsum in dirigenda conscientia sua per eam quam stabilit perniciosam probabilistat regulam.
- Decimo-quarto, Toffianus Forbinus Dinien- 629 sis Episcopus (modò S. R. E. Cardinalis) 6. Maii ejusdem anni doctissima suam, Episcopali vigore dignam, adversus eandem Apologiam censuram, palam ostendit, quam vehementer Probabilistat, infandaque consecraria ipsius detestaretur.
- Decimo-quinto, vitandæ prolixitatis gratiâ, 630 cæterorum Gallicanorum Episcoporum præ-

remissis censuris, prætermittere non possum
 censuram Magni Godæ, Venciensis Episcopi,
 latam 6. Maii 1659. in qua vir ille, ob egre-
 gias Episcopalis muneris dotes, auroque præ-
 tiosiores præstantissimi ingenii sui fœtus, pu-
 blico datus, toto Orbe Christiano laudatissi-
 mus, tum autoritate, tum invictarum ratio-
 num pondere, Probabilissimum cæteris ube-
 rius convellit, his verbis: *Hæc probabilissimæ
 doctrinæ à mendacii parente procul dubio his
 postremis temporibus eo consilio inventa est, ut
 omnia Evangelii præcepta eluderet, & carna-
 libus animis Christianæ doctrinæ, propriæque sa-
 lutis supremum arbitrium permitteret. Afferit
 Evangelium, solâ demum veritate nos liberos
 effici posse: Veritas (inquit) liberabit vos. Af-
 ferit nos, non ex hominum sermone, sed ex
 verbo Dei iudicandos: Sermo quem locutus sum
 vobis, ille vos iudicabit in novissimo die. Nec
 fieri posse, quin, qui cæcum sequitur ducem,
 videlicet propriæ vel alienæ salutis errorem, cum
 ipso pariter in foveam decidat. Afferit S. Tho-
 mas, & cum eo omnes Theologorum nomine di-
 gni, legem Dei æternam, immotam esse actio-
 num nostrarum regulam, & quæcumque actio ab
 ea dissideat, hoc ipso malam esse. . . At novi
 illi Doctores prorsus oppositam statuant conscien-
 tia legem: nihil referre scilicet, verane sint
 opiniones, an falsæ, modo sint probabiles, id
 est, ut ipsæ explicant, modo eas probantibus pro-
 babilibus videantur, & aliquâ nitantur ratione, vel
 saltem nonnullorum auctoritatæ Doctorum. Al-*
 631 *terutra enim ipsi (ut fatetur Caramuel Theol.
 fundam. p. 132.) probabilissimæ sufficit. Addunt
 quidem illi nonnunquam rationes, quibus nitun-
 tur opiniones probabiles, solidas esse debere; nec
 ullam probabilitate donandam, nisi quæ non re-
 pugnet Scripturæ ac Traditioni. Verum hæc con-
 ditiones nihil aliud sunt, quam laquei, irre-
 triendæ deludendisque simplicioribus institui.
 Non enim per solidas illas rationes, eas intelli-
 gunt, quæ veræ sint. Nulla enim veræ rationes
 inveniri possunt ad stabilendas opiniones falsas;
 quibus certè accenseri debet magna probabilissimæ
 opinionum pars, quæ, cum sibi invicem adver-
 sentur, simul veræ esse non possunt. Hæc ergo il-
 li solidas vocant, quæ solidas probantibus viden-
 tur. Hoc verò omnibus, sine exceptione, erro-
 ribus convenit. Nec enim quisquam ullum tue-
 tur errorem, qui non solidas in iudicando ratio-
 nes sequi sibi persuadear.*

632 Nec volunt etiam Casuista, suas probabi-
 litates reipsâ Scripturæ, Traditionisque prin-
 cipiis non repugnare: sic enim omnes omni-
 nò falsas opiniones submoverent. Quid ergo?
 Id demum ut qui eas tuentur, Scripturæ, ac
 Traditioni contrariæ esse non existiment. Quid
 si habeantur contrariæ? Nec sic probabilita-
 tem amittunt. Sufficit enim quosdam Casu-
 istas aliter iudicare. Tunc enim ex Vasquesio,
 Sancio, Escobario, debet quis sibi persuade-
 re, quod sibi ineluctabile videtur, ex Scrip-
 tura vel Traditione argumentum, reverà non
 esse, & ab alio solutiones quasdam ac respon-

siones inventum iri. Itaque ex illis Casuistis, ut aliqua opinio plenam habeat in conscientia securitatem, id demum requiritur, ut qui eam suis consentaneam cupiditatibus iudicat, vel propter aliquam apparentem rationem, vel etiam contra propriam rationem, propter so- lam nimirum aliorum auctoritatem, eam esse probabilem, nec evidenter falsam, sibi in animum inducat.

Sic humana ratio, quamlibet cæca, & pec- 633
 cato depravata, certa nostrorum actuum re- gula constituitur, cui suum iudicium Deus ipse accommodare debeat, infontesque pronuntiare, quos divina lex damnat, & huma- na probabilitas absolvit. Sic nescio quibus Scriptoribus, numquam ab Ecclesia probatis, genus quoddam infallibilitatis tribuitur, ab ea longè diversum, quam in Catholica Eccle- sia Catholici omnes agnoscunt. Propterea e- nim falli nos ab Ecclesia non posse confide- mus, quia promissi à Deo Spiritus munita præsidio, nec in fide ipsa, nec in morum regula falli potest. At illi contra, cum se sapius er- rare, nec ullam sibi veritatis in opinionibus probabilibus certam cognitionem adesse fa- teantur, immò cum alii aliis inter se oppositi sint, adeoque plures errore teneri necesse sit, inaudita tamen absurditate, incertos se ad veritatis viam, duces certos ad veritatis regnum profitentur; nec minus tuto animas à se regi contendunt, cum à via deerrant, quam cum rectam instituunt viam. Postremò non minus tutum in ore suo esse mendacium, quam in ore Christi, Apostolorum Patrum veritas fuit.

At quoniam si hæc decreta dumtaxat tam- 634
 quam probabilissimæ proposuissent, non satis am- pla hominibus fuisset eorum sequendorum li- bertas, si probabiliora tutioraque minus pro- babilibus, ac minus tutis, præponenda cen- suissent (cum ferè laxis illis opinionibus con- trariæ tutiores probabilioresque sint) etiam hunc humanæ cupiditati obicem percurrere conati sunt, contrario morum principio (quod ab omnibus antiquis Theologis oppugnatum fatentur) stabilito, licere nimirum; relicta tutiore ac probabilioris, minus probabilem ac minus tutam amplecti, tenerique Confessarios ex falsa illa regula de pœnitentibus iudicare. Postremò Confessarios posse, ex alio- rum, quam falsam putent, sententia consilium dare, si hoc pœnitenti exoptatus esse sentiant.

Non hinc agitur, an quis, privato iudicio 635
 diffusus, propriam deponere opinionem non possit, alteriusque se iudicio subijcere, quem ex prudentiæ Christianæ regula doctiorem se, ac cælesti lumine ubertius illustratum sentit: quod licitum esse nemo dubitat, modò quis puram omninò intentionem habeat, unam veritatem inquirat. Tunc enim fides illa, ac persuasio, quæ quis alium putat scientiâ veritatis instructiorem, hoc ab animo nostro iudicium elicit, ejus opinionem nostrâ probabilioris esse.

Sed ibi præcisè sita quæstio, an qui omni- 636

bus cum rationibus, tum auctoritatibus inter se libratis, in ea opinione tamquam probabiliori permanet, aliquid divinâ lege illicitum esse, id nihilominus tutâ conscientiâ facere possit, quod aliunde suppetant nonnullæ rationes, vel auctoritates, quæ licitum id esse probare videantur, quamvis illas minoris esse ponderis judicet, quàm eas, quibus illicitum probatur. Hoc docent illi Casuistæ, etiam propriâ opinione tamquam probabiliori retentâ, ut ait Sanchez in Sum. l. 2. c. 9. n. 14. & Vasquez in l. 2. disput. 62. n. 14. Hoc verò conscientiam manifestè violari, vel ipso communis sensus lumine patet. Cum enim animus noster variis tum rationibus, tum auctoritatibus distrahatur, quibus illa aliquid divina legi contrarium esse, illa non esse persuadeant, dubius ille & anceps maneat necesse est, si eas æquè probabiles judicet. Quo casu, & ex Ethnicis, qui vetabant, ut ait Cicero, quidquam agere, quod dubites, æquum sit, an iniquum; & ex illa juris Canonici lege, in dubiis tutior pars eligenda, id, de quo dubitamus an sit licitum, facere non licet. Aut si quæ rationes probant rem esse illicitam, eæ graviores probabilioresque videntur; fieri non potest, quin illis iudicium nostrum, id est conscientia assentiatur, potius quàm rationibus contrariis, si iudicium nostrum secundum notam tunc æquitatem sit; adeoque si illud ipsum nihilominus agamus, manifestè conscientia nostræ iudicium violamus. Quod omnes fatentur vitiosum, ac pravum, etiam si conscientia nostra fortè erronea sit.

637 Quod si quis, ut solent illi Casuistæ, respondeat, eum qui facit quod probabilius putat esse peccatum, privatam sibi conscientiam fingere, quâ sic agere sibi licitum putet. Idem est profectò, ac si diceretur, propterea ipsum contra conscientiam non agere, quia sibi licitum putat, contra conscientiam agere.

638 Decimo-sexto, Jacobus Boonen, Archiepiscopus Mechliniensis (in Belgio) in celebri epistola ad Eminentiss. DD. Cardinales Romanæ Inquisitioni præfectos scripta 17. Julii 1654. omnibus illis Archiepiscopis, Episcopisque Gallicanis prætulit, per suas de Probabilismo, consecretariisque ipsius querelas, quas sic exposuit: Hoc est (Eminentissimi Patres) quod... supra quam dici potest, animum meum coneritat, quod non tantum mundum in maligno esse positum, sed quotidie videam in pejus & pejus, refrigerante charitate, declinare. Hujus miseraniâ declinationis causa (ut partim experientia propriâ observavi, partim ex iudicio & relato virorum, qui mihi ab integritate morum, zelo animarum, doctrinâ, & rerum usu probati sunt, sapius cognovi) prima & potissima est hodierna multorum Confessariorum indulgentia, quâ nimis laxant habenas peccatoribus, fidentes quibusdam noviter inventis opinionibus quorundam Theologorum, quorum studium non tendit ad sectandam Evangelicam veritatem, & traditam nobis à SS. Patribus

vite normam, sed ad excusanda excusationes in peccatis, & eorum turpitudinem pallio probabilis obvelandam. De quibus Propheta Ezechiel: "Væ qui consuunt pulvillos sub omni cubito manûs, &c." In ejusmodi perniciosis excessibus eò usque processum est, ut si quis omnia insolentia paradoxa ex quorundam libris & praxi excerpere velit... liber integer conscribendus foret. Cum autem laxa regula, qua depravatus hominum affectibus allabescunt, facile eorum iudicio probentur, visi sunt, hoc successu, earum Auctores utilem Ecclesie operam præstitisse, & ausi petulanter gloriari, se probabilium votis quotidie calidam viam ampliari.

Decimo-septimo, Antonius Triest, Gandavensium Episcopus 9. Aprilis 1659. in epist. ad Facultatem Theologicam Lovaniensem (posteaquam commemoravit epistolam illam Archiepiscopi Mechliniensis, aiens, quod Eminentissimi Patres zelum ac prudentiam ipsius... summopere laudandum literis ad ipsum datis Roma 14. Novembris 1654.) & ipse Probabilismum vehementer deplorat his verbis: Experimur summo animi nostri & proborum omnium dolore, nimiam illam quorundam Recentiorum licentiam in excogiandis vanis & inutilibus questionibus, que proficiunt potius ad impietatem... continue augeri, & invalescere; probabilitates, quibus solis innititur, magis magisque recipi, & confirmari, ecclesiasticam disciplinam paulatim pessumdari, dogmata evangelica negligi, mores perverti, virtutes sperni, vitia speciosis prætextibus obvolvî, & à corrupta natura possim magnis amplexibus arripi, ac sensim omnem solidam & sinceram pietatis normam à fidelium cordibus exulare. Quibus enim modis & Auctoribus... jam sunt probabilis, ipsædem sunt licita... Immo verò principii ipsorum inherendo, leges omnes & jura, tam positiva, quàm naturalia probabilium tandem cedere debent. Docent enim nonnulli, auctoritatem unius Auctoris docti & probi, reddere opinionem probabilem, & hanc unicuique licitum esse, etiam reluctantè conscientia, sequi. Cui præmissa si subsumentur dua alia sequentes opiniones, quod nempe Confessarius teneatur, sub peccato mortali, absolvere eum, qui juxta probabilem sententiam operatus est, quamvis à parte rei sit falsa, & talis à Confessario iudicetur. Neque Judex secularis possit talem illas conscientia punire. Quid (quasi) inde sequeretur, nisi gravissimorum etiam criminum reos (modo doceant se unius Doctores probi & docti opinionem secutos) ab omni lege & poena, tam in foro poli, quàm in foro fori, immunes esse ac liberos?

CAPUT II.

Corollarium primum contra Caramuelem, Terillium, & Bartholomæum Fibo.

EX dictis aperte conficitur 1°. manifestam calumniam esse, cum Caramuele, Terillo, & Bartholomæo Fibo asserere doctrinam, quæ rejicit